

Příslovečné určení počtu (číslovka+numerativ, zájmeno (mina...)...)

4: jon-/ši- (výjim. jo-: jodži, jonin)

San-bon

x

Jon-**h**on

Džú < žiu < žipu

Džú + fun = džuppun, džippun

3 prstény

základní slovosled:

1. Micu-no jubiwa-ga V.

U -ga, -wo, -WA, (-MO) je běžnější:

2. Jubiwa-ga // micu V.

2b Micu // jubiwa-ga V.

Žurnalisticky, formální styl apod.:

3. (žurn.) Jubiwa-sanko-ga V. (jubiwa-micu-ga)

Složená slovesa

jde o slovesa se strukturou:

2. základ (první sloveso) + druhé sloveso

1. – *príponové sloveso vyjadruje spôsob/fázovosť*

príponové sloveso býva **obyčajne** *predmetové* (vt):

つける = priloženie, pridanie, „pri-“

はじめる = začať

おわる = skončiť, dokončiť, „do-“

かける = začať, „roz-“

だす = smerom von, „vy-“

いれる、こむ = smerom dovnútra, „do-/v(o)-“

きる = dokončiť do úplna, urobiť všetko (tabekiru = zjesť všetko)

つくす = vyčerpat, urobiť všetko (cukaicukusu = použiť všetko, „vypoužívať“)

はたす = všechno

なおす = pře-, znovu, nově něco udělat, opravit (kakinaosu = přepsat, iinaosu = říct jinak)

ale – NB - väzba celej zloženiny ostáva taká, akú má **pôvodné** sloveso:

2-hadžimeru, 2-dasu, 2-owaru.

„vi“ aj „vt“:

が 走り出す rozbehne sa.

を 取り出す

が 駆けつける

を 投げつける

- だす

思い出す spomenúť si, spomínať.

考えだす 1. vymyslieť. vymyslieť si (výhovorku). 2. pripomenúť si, spomenúť si. 3. zamyslieť sa (= kangaehadžimeru)

- つける

はせつける = pribehne

かけつける = pribehne

を 聞きつける = začuje (vzlyky)

投げつける = hodí (smerom na)

ピストルを突きつける = namieri pištoľ

- こむ

投げ込む = vhodíť (dovnútra)

読み込む = načítavať (program – v PC, z netu)

- かける

話しかける = osloví, prihovorí sa (komu)

しかける :

1. začať (čo), pustiť sa do 2. nastaviť, nastražiť (bombu) 3. vyvolať (hádku), začať (vojnu)

人に話を仕掛ける

座ろうとしかけて

爆弾を仕掛ける

戦争を仕掛ける

喧嘩をしかける

pustiť sa do oslovovania ľudí

keď si išiel sadnúť

nastražiť bombu

pustiť sa do vojny

vyvolať hádku

- つくす = vyčerpať, „všetko“ (urobiť)

使い尽くす

- きる = úplne, celé

食べきれない = nevládzem zjesť všetko

乗り切る = prekonať, zvládnuť, dostať sa cez (ťažkosti)

- かねない = nemám problém s ..., bez ťažkostí (robím...)

-KOSU, -KOERU

乗り越す norikosu = prevezie sa, zabudne vystúpiť

乗り越える norikoeru = prelezie (plot); prekoná (prekážky)

2. – predponové slovesá:

prvé sloveso vyjadruje spôsob, druhé celkovú činnosť:

取り替える vs. 替える

叩き割る = rozbiť kladivom

押し入る (– いる！) = vlámať sa

3. – *potenciálový tvar je vlastne tiež pôvodne zložené sloveso – príponové je tam eru=získať. Toto sloveso sa však zachovalo aj ako samostatné v ustrnulej fráze z klasického jazyka:*

止むを得ない „nedá sa zastaviť“ = nedá sa vyhnúť:

1. それは止むを得ないことだ。

2. 止むを得ない場合には

3. 止むを得ない事情のために

1. To sa nič nedá robiť.

2. V prípade nutnosti, Ak bude treba

3. „Kvôli neodkladným okolnostiam“, Z neodkladných dôvodov.

4. obě složky mohou fonicky splynout:

FUKI-

fuki-tobasu = odfouknout

futtobu (z fuki-tobu) = být odváť (větrem)

HIKI-

hikkakeru (z hiki- + kakeru) = (...-ni hikkakeru) zaháknout, zavěsit. zachytit (se o něco)

hikkosu = stěhovat se

hošoonin
oote-no
sorega
tašika
saitei
cumori WA nai
jamerumai
tenšoku
zuibun
-oo to suru
-ni awasete
Teinen-made
Džóken-ga ii
-de?
-ni muite iru
-wo ikasu
Sewa-zuki
-hoo
Dourjou